

Transformant la Biblioteca de Ciències de la Salut de la UdL cap a un espai d'aprenentatge

Transformando la Biblioteca de Ciències de la Salut de la UdL hacia un espacio de aprendizaje

Transforming the UdL Biblioteca de Ciències de la Salut into a learning space

RESUM

La Biblioteca de Ciències de la Salut de la Universitat de Lleida l'any 2021 engega un procés de transformació i renovació dels espais per tal d'adaptar-los a les noves necessitats dels estudiants. La remodelació es fa realitat gràcies a una donació econòmica que rep la biblioteca.

El projecte de reestructuració de la biblioteca no contempla una ampliació d'aquesta; per això, és necessari revisar la col·lecció impresa per tal d'alliberar metres lineals de prestatgeries i poder redistribuir els espais. L'eix central de la reforma va ser la creació de noves sales de treball col·laboratiu i una sala on els estudiants poden realitzar simulacions de pràctiques clíniques.

El resultat final és una biblioteca orientada a l'usuari, més lluminosa, atractiva, adaptable, àmplia i confortable, distribuïda en diverses zones, unes que afavoreixen la interacció entre els usuaris i d'altres que propicien l'estudi en silenci.

PARAULES CLAU: biblioteques universitàries, equipaments bibliotecaris, espais d'aprenentatge, gestió de la col·lecció, edificis de biblioteques

RESUMEN

La Biblioteca de Ciències de la Salut de la Universitat de Lleida en 2021 pone en marcha un proceso de transformación y renovación de los espacios para adaptarlos a las nuevas necesidades de los estudiantes. La remodelación se hace realidad gracias a una donación económica que recibe la biblioteca.

El proyecto de reestructuración de la biblioteca no contempla una ampliación de la misma; por ello, es necesario revisar la colección impresa para liberar metros lineales de estanterías y poder redistribuir los espacios. El eje central de la reforma fue la creación de nuevas salas de trabajo colaborativo y una sala en la que los estudiantes pueden realizar simulaciones de prácticas clínicas.

El resultado final es una biblioteca enfocada al usuario, más luminosa, atractiva, adaptable, amplia y confortable, distribuida en diversas zonas que favorecen la interacción entre los usuarios y otras que propician el estudio en silencio.

PALABRAS CLAVE: bibliotecas universitarias, equipamientos bibliotecarios, espacios de aprendizaje, gestión de la colección, edificios de bibliotecas

ABSTRACT

In 2021, the UdL Biblioteca de Ciències de la Salut Health Sciences Library of the University of Lleida will start a process of transformation and renovation of the spaces, in order to adapt them to the new needs of students. The remodeling is made possible thanks to a financial donation received by the library.

The library restructuring project does not include an expansion of the same, so it is necessary to review the paper collection in order to free release linear meters of shelves and to be able to redistribute the spaces. The central axis of the reform was the creation of new collaborative work spaces and a room where students can do simulations of clinical practices.

The end result is a library focused on the user, brighter, more attractive, adaptable, spacious and comfortable, distributed in several areas which encourage the interaction between users and others that promote quiet study.

KEYWORD:

university libraries, library equipment, learning spaces, collection management, library buildings

Autores:

Laura Jové Fuixench

Cap de la Biblioteca de Ciències de la Salut, Universitat de Lleida (UdL).

C/ Montserrat Roig, 2

25008 Lleida

973702421

<https://bid.udl.cat/ca/biblioteca/biblioteques-i-unitats/ciencies-de-la-salut/>

bid.csalutcap@udl.cat

Montse Larios Rodríguez

Directora de la unitat de Biblioteca i Documentació, Universitat de Lleida (UdL).

C/ Jaume II, 67

25001 Lleida

Tel. 973003521

<http://www.bid.udl.cat/>

bid.direccio@udl.cat

1. Introducció

1.1. Recorregut històric de la Biblioteca de Ciències de la Salut

La Biblioteca de Ciències de la Salut de la Universitat de Lleida (UdL), inicia el seu recorregut l'any 1991, quan la Universitat de Lleida es constitueix com a tal, però el seu origen es remunta al 1982, a la Biblioteca de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona (UB). Durant el 1989 es trasllada a la planta baixa del nou Edifici de la Facultat de Medicina, al costat del recinte de l'Hospital de Santa Maria.

Un cop va estar constituïda la UdL, el 1992 s'incorpora el fons bibliogràfic de la Biblioteca de l'Escola d'Infermeria i passa a denominar-se Biblioteca de Ciències de la Salut¹. El 26 de febrer de 1999,

¹Ximo Company i Loli Manciñeiras, *Libri testes temporum : el fons de reserva, l'estructura i el funcionament del Servei de Biblioteca i Documentació de la Universitat de Lleida* (Universitat de Lleida, Servei de Biblioteca i Documentació, 2000).

s'inaugura l'actual seu a la planta baixa de la nova Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia i rep el nom de Biblioteca de Ciències de la Salut Jaume d'Agramunt, en homenatge a aquest metge medieval lleidatà, que destacà pels seus rellevants treballs en el camp de la medicina i per ser l'autor del primer llibre de medicina escrit en català el S. XIV, *Regiment de preservació a epidemia e pestilencia e mortaldats*. El nou espai, de 722 m² i distribuït entre dues plantes i 182 places de lectura, donava servei a més de 870 estudiants i 175 professors.

Actualment, la biblioteca manté el mateix espai dins el Campus de Ciències de la Salut, però dona servei al doble d'estudiants (1.776) i de professorat (453) al campus (segons les dades acadèmiques del curs 2021-22). Així mateix, també dona servei a altres estudis de la UdL amb temàtiques afins a les Ciències de la Salut i als professionals de l'àmbit sanitari.

L'equip de la biblioteca està format per cinc persones: quatre bibliotecàries i una tècnica especialista de biblioteca, distribuït entre matí i tarda en un horari d'obertura de 9-21 h de dilluns a divendres. També s'obre els caps de setmana durant els períodes d'exàmens, únicament com a sala d'estudis i sense oferir serveis bibliotecaris.

1.2. Donació econòmica a la Biblioteca de Ciències de la Salut

La Biblioteca de Ciències de la Salut és dipositària des del 2016 del fons del cardiòleg lleidatà Roc Pifarré i Florejacs, qui va desenvolupar tota la seva carrera professional i docent als Estats Units, on fou pioner en les operacions coronàries i reconegut com un dels millors cirurgians a escala mundial². L'estiu del 2020 la Sra. Teresa Ribalta, vídua del Dr. Roc Pifarré, fa una donació econòmica a la biblioteca, destinada a la millora dels equipaments bibliotecaris i a incrementar el seu fons bibliogràfic³.

² Fons Dr. Roc Pifarré i Florejachs, Universitat de Lleida, Biblioteca i Documentació, Biblioteca Ciències de la Salut, cop. 2021, <https://biblioguies.udl.cat/rocpifarre>

³ La UdL i l'IRBLleida reben 100.000 euros de la vídua del doctor Pifarré, Universidad de Lleida, 2020. <https://www.udl.cat/ca/serveis/oficina/Noticies/La-UdL-i-IRBLleida-reben-100.000-euros-de-la-vidua-del-doctor-Pifarre/>.

Aquesta donació econòmica permet dur a terme una remodelació de la biblioteca, basada en els nous models d'espais bibliotecaris⁴, cap a un espai d'aprenentatge adaptable, confortable, acollidor i multifuncional.

2. Objectius

L'objectiu principal era transformar els espais de la biblioteca per tal d'adaptar-los a les noves demandes dels nostres usuaris, creant nous espais de treball en grup i una zona de relació informal, trobant un equilibri entre els espais d'estudi en silenci, molt sol·licitats a la nostra biblioteca, i els nous espais de treball col·laboratiu, més sorollosos. El repte va ser fer compatible aquests dos usos, tenint en compte que les dues plantes de la biblioteca no estan completament aïllades l'una de l'altra i no era possible dur a terme un projecte nou de reforma integral de la biblioteca.

Un segon objectiu, imprescindible si es volia tirar endavant la reforma de la biblioteca, va ser revisar l'ús de la col·lecció impresa i reduir l'espai físic destinat al fons bibliogràfic de lliure accés. Era necessari alliberar metres lineals de prestatgeries per guanyar espai per a les noves sales de treball en grup.

Tenint en compte aquests dos propòsits inicials, el concepte de "tercer lloc" proposat per Ray Oldenburg, del qual parla J.P. Gallo León⁵ i la voluntat d'oferir una nova biblioteca més funcional i acollidora als nostres usuaris, s'envia una enquesta per correu electrònic a tot el col·lectiu del Campus de Ciències de la Salut per detectar quines necessitats quant a espais i equipaments tenien els nostres alumnes i professors.

Finalment, tenint en compte tots els inputs inicials, es plantegen els següents objectius:

- Proporcionar espais i eines adequades i confortables per l'estudi i la docència.
- Crear espais de treball en grup adaptables a les necessitats dels usuaris a mesura que aquestes canviïn.
- Afavorir l'aprenentatge experimental i la pràctica clínica.

⁴ José Pablo Gallo León, *Espacios de Biblioteca: Presente y Futuro* (Barcelona: Editorial UOC, 2022)

⁵ José Pablo Gallo León, "Marketing y espacios bibliotecarios, condenados a encontrarse", *Anuario Think EPI*, núm. 11 (2017), p. 75–79. <https://doi.org/10.3145/thinkepi.2017.10> [Consulta 20 20/9/2022].

- Diversificar espais perquè els usuaris puguin escollir el que més els interessa, fent compatibles zones d'estudi individual en silenci amb altres de més interacció.
- Revisar la col·lecció impresa (monografies i publicacions periòdiques).
- Alliberar metres lineals de prestatgeries de lliure accés.
- Traslladar fons bibliogràfic amb poc ús a magatzems propis i al magatzem cooperatiu GEPA (Garantia d'Espais per a la Preservació i Accés) del Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya (CSUC), així com donar més visibilitat a la biblioteca i al fons del Dr. Roc Pifarré.

3. Planificació del disseny

El procés de transformació de la biblioteca comptava amb un pressupost limitat i, per tant, no era possible una ampliació de la mateixa ni una reforma estructural global; a més a més, es van plantejar els següents requisits:

- Optimitzar al màxim els diners rebuts, ja que hi havia el compromís de destinar una part de la donació a la compra de fons bibliogràfic.
- Reubicar el mobiliari existent per a les zones d'estudi individual, pel fons bibliogràfic i pel llegat del Fons del Dr. Roc Pifarré.
- Eliminar les barreres visuals a la planta d'entrada de la biblioteca, donar amplitud, lluminositat i facilitar la integració de la zona de treball col·laboratiu dins la biblioteca.
- Trobar una solució acústica per a les noves sales de treball en grup, que havien de ser modulars i amb vidre transparent, per a preservar l'estudi en silenci de la resta de la biblioteca.

L'anàlisi de les necessitats, el disseny i la distribució dels nous espais de la biblioteca es realitza des de la mateixa Biblioteca de Ciències de la Salut conjuntament amb la directora de la Unitat de Biblioteca i Documentació i es compta amb l'assessorament de l'Oficina Tècnica d'Infraestructures de la universitat.

El projecte de millora i transformació de la Biblioteca es presenta a finals del 2020 al vicerector d'Infraestructures i a les deganes de les dues facultats que es troben dins el Campus de Ciències de la Salut, la Facultat de Medicina i la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia.

La reestructuració contempla aprofitar la distribució actual en dues plantes, per diferenciar dues zones amb nivells de sorolls ben diferenciats:

- Planta 0 "Soroll moderat": entrada de la biblioteca, taulell, zona de descans, espais de treball en grup, espai d'estudi informal, zona d'estudi individual i reprografia.
- Planta -1 "Espai de Silenci": fons bibliogràfic, sala de reserva, zona d'estudi en silenci i sala de simulacions de pràctiques clíniques "La Consulta".

Biblioteca Ciències de la Salut - Abans remodelació

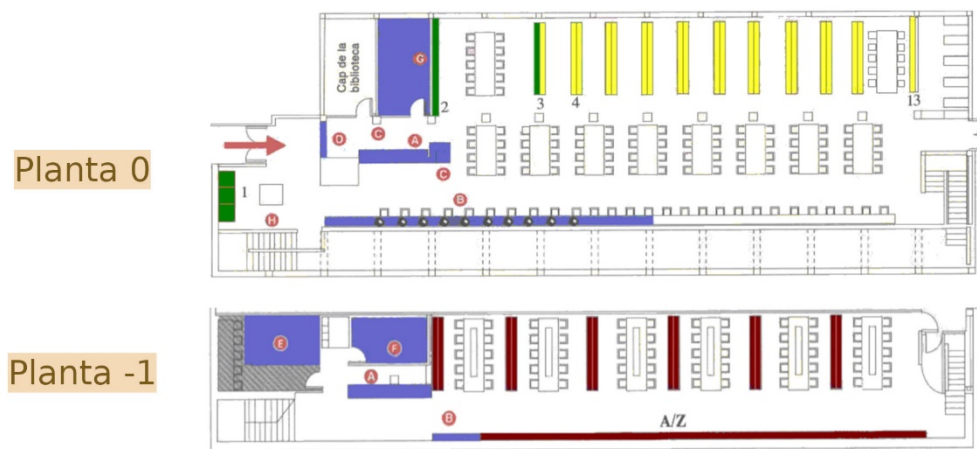

Figura 1. Plànol de la biblioteca abans de la remodelació (2020)

Biblioteca Ciències de la Salut - Nova distribució

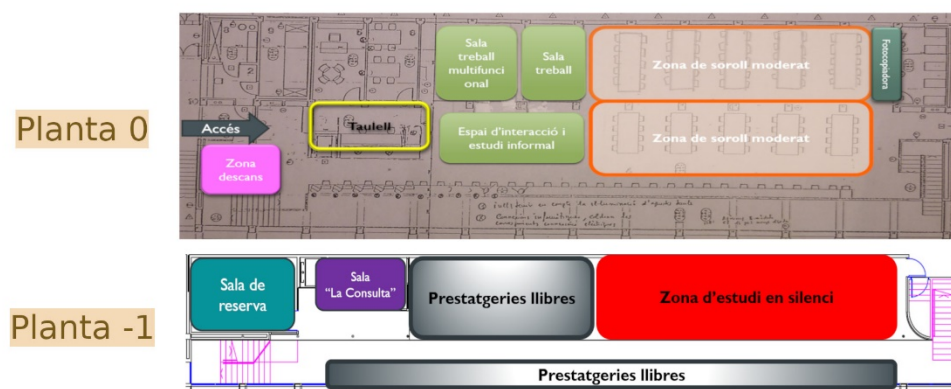

Figura 2. Plànol de la biblioteca proposta de distribució (2021).

Amb el vistiplau del vicerector es planifica l'execució del projecte, posant com a data per a executar les obres de remodelació l'estiu del 2021, període de menor aflluència d'estudiants al campus i durant el qual la biblioteca romandria tancada al públic.

4. Execució de les obres

La coordinació de les obres es realitza conjuntament entre la Unitat de Biblioteca i Documentació i l'Oficina d'Infraestructures Tècnica de la UdL, comptant amb la col·laboració de diferents unitats i serveis de la UdL (Administració del Campus de Ciències de la Salut, Serveis Comuns, Sistemes d'Informació i Comunicacions, etc.), així com amb l'empresa de disseny d'interiors BeDeO RELATIONAL Project, que ens va assessorar amb el mobiliari, l'estètica i el grafisme dels nous espais d'aprenentatge.

La implicació de la Biblioteca de Ciències de la Salut en la planificació de totes les tasques a realitzar i el seguiment diari de l'estat del projecte i les obres, va ser clau per poder executar-les en el temps previst i tornar a obrir el dia 1 de setembre del curs següent.

4.1. Fase 1: Treball intern previ a l'execució de les obres

Tasques per dur a terme en l'àmbit intern de biblioteca:

- Revisió de l'ús de la col·lecció impresa de monografies.
- Marcatge del fons que s'ha de traslladar als magatzems interns i al magatzem cooperatiu GEPA del CSUC al Sistema de Gestió Bibliotecària Sierra (SGB).
- Trasllat del fons amb poc ús al magatzem cooperatiu GEPA i a altres magatzems de la mateixa biblioteca.
- Esporga de les publicacions periòdiques que ja no es rebien i de les quals ja teníem accés en format electrònic; una part de les quals es va dipositar al magatzem GEPA per a la seva preservació i una altra part va iniciar el procés de desafectació per a la posterior eliminació.
- Esporga de les monografies que, pel seu contingut o la seva obsolescència, no eren d'interès per a la Biblioteca de Ciències de la Salut; una part de les quals es va dipositar al magatzem GEPA per a la seva preservació i una altra part va iniciar el procés de desafectació per a la posterior eliminació.
- Càlcul dels metres lineals que ocuparia el fons amb més ús que es quedaria a la biblioteca i de les prestatgeries que s'havien de conservar.

- Creació d'una biblioguia amb la informació del llegat del Dr. Roc Pifarré i integració a l'apartat fons especials del web de la biblioteca⁶.

Figura 3. Tasques internes de revisió del fons.

Tasques a realitzar pel que fa a requisits d'obres:

- Estructura modular d'alumini amb vidre transparent per als espais de treball en grup.
- Distribució i modificació de la climatització dins les sales de treball en grup.
- Millora acústica d'aquests nous espais: sostre amb materials fonoabsorbents, parets de doble vidre amb càmera.
- Modificació dels punts de connexió elèctrica i de la il·luminació de la biblioteca d'acord amb la nova distribució.
- Ampliació dels punts de connexió a la xarxa informàtica de la UdL.
- Eliminació d'un taulell de la planta -1 que actualment no s'utilitzava, per millorar la zona de pas.

Tasques respecte al disseny gràfic i de mobiliari per als nous espais:

- Disseny del grafisme dels nous espais de treball en grup (inspirat en l'aparell circulatori i en el vincle entre el matrimoni Pifarré-Ribalta).
- Disseny del grafisme de la paret d'entrada a la biblioteca.

⁶ Fons Dr. Roc Pifarré i Florejachs, (Universitat de Lleida, Biblioteca i Documentació, Biblioteca Ciències de la Salut, 2021), <https://biblioguies.udl.cat/rocpifarre>

- Tria del nou mobiliari per a les sales de treball col·laboratiu (taules abatibles amb rodes, cadires còmodes i apilables), la moqueta i la il·luminació.
- Tria de les butaques i taules per a la zona de treball informal i la zona de descans

4.2. Fase 2: Execució de les obres, tancament de la biblioteca al públic

Durant el juny del 2021 s'informa la comunitat universitària sobre les obres de remodelació i del tancament de la biblioteca els mesos de juliol i agost. El dia 1 de juliol s'inicia el trasllat del fons bibliogràfic de la planta 0 a la planta-1 per part del personal de la biblioteca i a continuació comencen les obres:

- Desmuntatge de prestatgeries i reubicació a la planta -1.
- Trasllat de les prestatgeries sobrants a un magatzem de la UdL.
- Redistribució de les taules i dels bucs d'estudi individual
- Muntatge dels nous espais de treball en grup (alumini, vidres, electricitat, sostre i projector).
- Treballs de condicionament d'altres zones de la biblioteca (electricitat, pintura, fusteria, parquet, etc.).
- Eliminació del taulell de la planta -1.
- Instal·lació del nou mobiliari, moqueta i disseny de la gràfica a les noves zones.
- Reubicació del servei de reprografia
- Cablejat dels nous punts de connexió a la xarxa informàtica de la UdL.
- Trasllat del fons del Dr. Roc Pifarré a la nova sala de reserva.

Figura 4. Tasques d'execució d'obres.

4.3. Fase 3: Reobertura de la biblioteca

- 1 de setembre de 2021 reobertura de la biblioteca al públic.
- Difusió a tota la Comunitat de la UdL⁷.
- Dia 22 d'octubre de 2021 inauguració dels nous espais, amb la presència dels familiars del Dr. Pifarré, el rector de la UdL, el vicerector d'infraestructures i les deganes de les dues facultats del campus⁸.

Figura 5. Inauguració dels nous espais amb la presència dels familiars del Dr. Pifarré i autoritats de la UdL.

5. Resultat final

La remodelació de la biblioteca ha permès crear dues noves sales habilitades per fer treballs en grup, amb mobiliari flexible, multifuncionals i adaptables a les necessitats dels usuaris. Aquestes sales reben el nom de “Roc Pifarré” i “Teresa Ribalta”, en homenatge a la donació rebuda per part d’ells:

- Sala “Roc Pifarré”, inclou 4 espais de treball de 4 places cadascun, connexió a la xarxa de la UdL i un projector. A més de poder reservar cada espai de treball individualment, aquesta

⁷ *Renovació de la Biblioteca de Ciències de la Salut*, (Universitat de Lleida, Biblioteca i documentació, 2021), <https://bid.udl.cat/ca/noticies/Renovacio-de-la-Biblioteca-de-Ciencies-de-la-Salut/> [Consulta: 20/9/2022].

⁸ *20è Aniversari Biblioteca de Ciències de la Salut Jaume d’Agramunt: Renovació d’espais*, (Universitat de Lleida, Biblioteca i Documentació, Biblioteca Ciències de la Salut, 2021), <https://biblioguies.udl.cat/20aniversari-biblioteca-JaumeAgramunt/renovacioespais> [Consulta: 20/9/2022].

sala també es pot reservar per a realitzar sessions de formació, reunions, treballs en grup, docència, etc.

- Sala “Teresa Ribalta”, inclou 2 espais de treball de 4 places cadascun i connexió a la xarxa de la UdL. La reserva es pot fer individualment per a cada espai o tota la sala sencera.

Figura 6. Sala “Roc Pifarré” i Sala “Teresa Ribalta”.

El disseny de la gràfica d’aquestes sales està inspirat en l’aparell circulatori del cos humà. Mitjançant les línies que representen les artèries i les venes s’han connectat els dos cors del matrimoni Pifarre-Ribalta, que al mateix temps connecten amb les sales i amb la biblioteca. Al vidre de la Sala “Roc Pifarré” hi apareix la frase «Sense Recerca, no hi ha progrés», extreta del seu discurs d’investidura com a Dr. Honoris Causa per la Universitat de Lleida el 28 d’abril de 1999⁹ i a sota s’hi afegeix la signatura manuscrita. Cal destacar que el text s’ha creat modificant la tipografia “Futura” i els punts simbolitzen els glòbuls vermells de la sang.

⁹ Roc Pifarré Florejachs, *Honoris Causa de la Universitat de Lleida*, (Universitat de Lleida, 1999), <https://www.udl.cat/ca/organs/secretaria/honoris/pifarre/index.html> [Consulta: 20/9/2022].

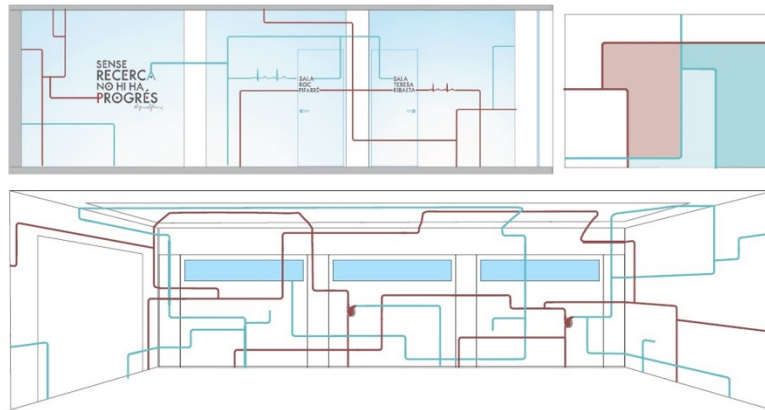

Figura 7. Disseny de la gràfica de les sales de treball en grup.

La zona de descans incorpora un disseny proposat per la biblioteca, a partir de l'expressió visual dels patrons geomètrics de "Creació" de la "Vida", que reproduïxen la divisió cel·lular embrionària, base de l'existència humana.

Figura 8. Zona de descans.

El tercer espai creat està destinat a l'aprenentatge experimental, anomenat "La Consulta", on els alumnes poden fer simulacions de pràctiques d'entrevista clínica, de fisioteràpia, pràctiques de consulta d'infermeria, poden veure vídeos i fer gravacions. Aquesta sala està equipada simulant una consulta clínica amb una taula plegable amb rodes, dues cadires, una llitera per a massatges,

pantalla de 32 polzades, ordinador, càmera web, bàscula, cronòmetre i altre material que habitualment es troba en qualsevol consulta metge-pacient.

Figura 9. Sala de simulació de pràctiques clíniques “La Consulta”.

El resultat final ha estat una biblioteca molt més àmplia, agradable i lluminosa, amb un increment de 24 places de lectura, on els estudiants poden interaccionar amb els companys, col·laborar, i posar en pràctica els coneixements que van adquirint al llarg dels seus estudis i distribuïda clarament en dues zones:

- Planta 0, amb una zona de més soroll, d'interacció entre els usuaris, entre l'usuari i el personal de la biblioteca, de relació, de descans, però també d'estudi.
- Planta -1, destinada al fons bibliogràfic, sala de reserva i a l'estudi en silenci.

Figura 10. Vista General de la planta 0 (Sales de treball, zona de treball informal i estudi individual).

Figura 11. Planta -1 (Fons bibliogràfic, sala de reserva, sala “La Consulta” i zona d’estudi en silenci).

Després d’uns mesos de funcionament podem dir que tots els nous espais d’aprenentatge són molt utilitzats, tant per part dels alumnes i el professorat, com per part del personal bibliotecari, que utilitza les noves sales per fer reunions i sessions de formació d’usuaris. Les accions dutes a terme per millorar l’acústica de les sales de treball han resultat satisfactòries; permeten una bona convivència entre els usuaris que venen a la biblioteca a fer treballs en grup i els que venen a estudiar de manera individual, aconseguint així una compatibilitat entre ambdós usos.

La biblioteca ha experimentat una gran millora; és un lloc viu, dinàmic i que s’ha d’adaptar a les necessitats de cada moment. Encara queden accions a realitzar, s’està treballant perquè la resta de la donació es destini a l’adquisició de fons i recursos per a la docència i l’aprenentatge. En un futur pròxim la biblioteca es planteja avaluar els usos dels espais creats i redefinir-los, si cal, en funció de les necessitats canviants dels usuaris.

6. Bibliografia

20è Aniversari Biblioteca de Ciències de la Salut Jaume d’Agramunt: Renovació d’espais. [Lleida]: Universitat de Lleida, Biblioteca i Documentació, Biblioteca Ciències de la Salut, cop. 2021. https://biblioguies.udl.cat/20aniversari-biblioteca_JaumeAgramunt/renovacioespais [Consulta: 20/9/2022].

Company, Ximo; Mancíñeiras, Loli. *Libri testes temporum : el fons de reserva, l’estructura i el funcionament del Servei de Biblioteca i Documentació de la Universitat de Lleida.* Universitat de Lleida, Servei de Biblioteca i Documentació, 2000.

Fons Dr. Roc Pifarré i Florejachs. [Lleida]: Universitat de Lleida, Biblioteca i Documentació, Biblioteca Ciències de la Salut, cop. 2021. <https://biblioguies.udl.cat/rocpifarre> [Consulta 20/9/2022].

Gallo León, José Pablo. *Espacios de Biblioteca: Presente y Futuro*. Barcelona: Editorial UOC, 2022.

Gallo León, José Pablo. 2018. “Los cuatro espacios: un modelo para la organización física de la biblioteca”. *Anuario Think EPI*, núm. 12 (2018), p. 104-112

<https://doi.org/10.3145/thinkepi.2018.11> [Consulta 20 20/9/2022].

Gallo León, José Pablo. “Marketing y espacios bibliotecarios, condenados a encontrarse”. *Anuario Think EPI*, núm. 11 (2017), p. 75–79. <https://doi.org/10.3145/thinkepi.2017.10> [Consulta 20 20/9/2022].

La UdL i l'IRBLleida reben 100.000 euros de la vídua del doctor Pifarré. [Lleida]: Universidad de Lleida, 2020. <https://www.udl.cat/ca/serveis/oficina/Noticies/La-UdL-i-IRBLleida-reben-100.000-euros-de-la-vidua-del-doctor-Pifarre/> [Consulta: 20/9/2022].

Renovació de la Biblioteca de Ciències de la Salut. [Lleida]: Universitat de Lleida, Biblioteca i documentació, 2021. <https://bid.udl.cat/ca/noticies/Renovacio-de-la-Biblioteca-de-Ciencies-de-la-Salut/> [Consulta: 20/9/2022].

Roc Pifarré Florejachs, Honoris Causa de la Universitat de Lleida. [Lleida]: Universitat de Lleida, 1999. <https://www.udl.cat/ca/organs/secretaria/honoris/pifarre/index.html> [Consulta: 20/9/2022].